

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟ: ΕΞΙ ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΚΑ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ**ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟΥ ΣΤΗ ΘΛΙΜΜΕΝΗ ΠΟΛΗ*****Τα παιδιά του μεσονυκτίου***

Για την ακρίβεια ήταν μεσάνυχτα. Οι δείκτες του ρολογιού ενώθηκαν ευλαβικά για να χαιρετίσουν τη γέννηση μου. Σιγά, σιγά... εξηγήσου καλύτερα. Γεννήθηκα εκείνο ακριβώς το λεπτό που η Ινδία αποκτούσε την Ανεξαρτησία της. Αναδύθηκα στον κόσμο ενώ γύρω μου ακούγονταν λαχανιάσματα και έξω απ' το παράθυρο ακούγονταν πυροτεχνήματα και γυροφέρνουν πλήθη ανθρώπων (...). Εκείνη τη νύκτα το πεπρωμένο μου δέθηκε άρρηκτα με το πεπρωμένο της χώρας μου και οι δείκτες του ρολογιού, που χαιρέτισαν ευλαβικά τη γέννηση μου, σημάδεψαν αμετάκλητα αυτόν τον δεσμό. Στα επόμενα 30 χρόνια δεν υπήρχε καμιά περίπτωση διαφυγής. Οι μάγοι είχαν προφητέψει τη γέννησή μου, οι εφημερίδες χαιρέτισαν την άφιξη μου και οι πολιτικοί επικύρωσαν την αυθεντικότητα μου. Εγώ όμως δεν είχα κανένα λόγο σ' όλα αυτά... είχα μπλεκτεί με τη Μοίρα - και μερικές φορές αυτό το μπλέξιμο θα αποδεικνυόταν επικίνδυνο».

«Τα παιδιά του Μεσονυχτιού»

Η θλιμμένη πόλη

Μια φορά και ένα καιρό (...) ήταν μια θλιμμένη πόλη, η πιο θλιμμένη απ' όλες τις πόλεις, μια πόλη τόσο καταστροφικά θλιμμένη, ώστε είχε ξεχάσει το όνομά της. Βρισκόταν δίπλα σε μια πένθιμη θάλασσα, γεμάτη ανοστόψαρα που η γεύση τους ήταν τόσο άθλια που έκανε τους ανθρώπους να ρέονται από μελαγχολία... Στα βόρεια της θλιμμένης πόλης βρίσκονται τα μεγάλα εργοστάσια που κατασκευάζουν (...) την ίδια τη θλίψη. Ύστερα τη συσκέυαζαν και την έστελναν σ' ολόκληρο τον κόσμο που φαίνεται δεν τη χόρταινε ποτέ. Μαύροι καπνοί ξεχύνονταν απ' τα φουγάρα των εργοστασίων της θλίψης και κρέμνονταν πάνω απ' την πόλη σαν κακά μαντάτα.

«Ο Χάρουν και η θάλασσα των Παραμυθιών»

Με αυτό το τεύχος [το Τραίνο](#) ολοκληρώνει μια πενταετία, δέκα διαδρομών. Είναι, εν μέρει, άξιο απορίας πως επιβίωσε αυτό το έντυπο σε μια εποχή άγονη, σε ένα τόπο, ακόμα, αποικιοκρατούμενο. Ξεκινήσαμε, για όσους θυμούνται την [πρώτη διαδρομή](#), σαν μια άρνηση συμβιβασμού, σαν ένα χαμόγελο ενάντια στη ξηρασία της δεκαετίας του '80. Επιμέναμε στην μαγεία της άνοιξης, στην γοητεία της Επανάστασης όπως την γνωρίσαμε τα τέλη της δεκαετίας του '70 και στα υπόγεια της δεκαετίας του '80. Όπου και όπως την γνώρισε ο καθένας και η καθεμιά. Σαν απόηχο «της ζωής που είναι αλλού» μετά από ένα βιβλίο για το Μάη του '68. Σαν ερωτικό χάδι σε κάποιο μπαράκι, «κάποια συγκέντρωση», κάποιο σπίτι κάπου στη Λευκωσία, τη Λεμεσό, την Αθήνα, την Λυών, το Λονδίνο... Σαν ανακάλυψη της χαμένης κοινότητας σε κάποια διαδήλωση, σε κάποια ομάδα που έγραφε συνθήματα στους τοίχους, αργά το βράδυ. Και ίσως όλα αυτά να ήταν και μια συνωμοσία για τη διαφύλαξη του ότι απέμεινε απ' την βιασμένη αθωότητα της παιδικότητας.

Η γενιά της Ανεξαρτησίας

Είναι δύσκολο ώρες ώρες να συνειδητοποιήσουμε τι σήμαιναν για μας, σαν Κύπριους της γενιάς της Ανεξαρτησίας και μετά, όλα αυτά. Εμείς που γεννηθήκαμε λίγες «ώρες» πριν, λίγες «ώρες» μετά, από εκείνη τη χρονιά που σημάδεψε το τέλος 3000 αποικιοκρατίας. Γεννηθήκαμε σε μια κοινωνία με υποθηκευμένη ανεξαρτησία, με ένα νεοαποικιακό κράτος, με βάσεις και πυραύλους και με γραμμές αίματος απ' την Αθήνα ως την Άγκυρα. Ίσως να γεννηθήκαμε σε ένα σικέ παιγνίδι. Εμείς, και εδώ έχουμε την αίσθηση ότι μιλάμε για ολόκληρη τη γενιά της Ανεξαρτησίας και όχι απλά για την ομάδα του Τραίνου, ερωτευτήκαμε αυτή την υπόσχεση ελευθερίας που έκφραζε η Ανεξαρτησία. Όπως το θέτει και ο [Τάκης Χατζήγεωργίου](#), η Ανεξαρτησία μας φάνηκε σαν κάτι το απόλυτα φυσιολογικό, σαν κάτι που υπήρχε πάντοτε, και θα υπήρχε εσάει. Και ξαφνικά βρεθήκαμε μπροστά στο 74 - το τραύμα και την απελευθέρωση από τα νεοαποικιακά σύνδρομα.

Ναι λοιπόν, ας διεκδικήσει κάποιος την καθαρτική αλήθεια που περιείχαν οι τελετουργίες καψίματος των σημαιών στα μαθηματικά συλλαλητήρια της δεκαετίας του 70. Το να καίεις την Αγγλική, την Ελληνική και την Τουρκική σημαία ήταν μια πράξη κάθαρσης, ελευθερίας. Στο βάθος (όπως και η κυπριακή ταυτότητα σήμερα) ήταν μια πράξη αξιοπρέπειας. Τότε, όμως, ήταν και έκφραση οργής. Και ιστορικής αναγκαιότητας, για την ενηλικίωση μιας ολοκλήρου κοινωνίας.

Πώς πέρασαν ύστερα μπροστά απ' τα μάτια μας τόσες εικόνες - αλλόκοτες και παράξενες για τα παιδιά μιας ημι-αγροτικής, τριτοκοσμικής κοινωνίας. Βιβλία σε παράξενους σχηματισμούς οραμάτων, κώδικες δύσκολοι, ανεξιχνίαστοι. Έρωτες στη γωνία ενός πάρτυ, τα πρώτα αγγίγματα σε γυμνά κορμιά, και ατέρμονες συζητήσεις για μια επανάσταση που σαν νεράιδα χανόταν κάθε φορά που νομίζαμε ότι την άγγιζαμε. Τελικά δεν ήταν, δεν την βρήκαμε ούτε στο οδόφραγμα των εξαρχείων, ούτε στην κατάληψη του Λονδίνου, ούτε στην πορεία της Νέας Υόρκης. Ή μήπως ήταν; Μήπως την βρήκαμε και μας συνοδεύει μέχρι σήμερα σαν νεράιδα/ερινύα;

Στην επιστροφή μερικοί μαζεύτηκαν δίπλα στην πράσινη γραμμή και ξανάγιναν ένα με τα χρώματα των σημαιών που έκαιγαν κάποτε. Η φωνή τους (όπως στην μεταλλαγμένη στα έργα επιστημονικής φαντασίας που βλέπαμε με τόσο πάθος κάποτε) άρχισε να παραμορφώνεται, να βγάζει ήχους άγνωστους αρχικά, ώπου άρχισε πάλι να βγάζει λόγους, λόγους γνωστούς, φρικτούς, όπως τα λόγια που ακούγαμε και φτύναμε τα διαλείμματα στα γυμνάσια και στο στρατό. Αλλά αυτοί δεν άκουγαν τους εαυτούς τους. Άκουγαν μόνο τα χειροκροτήματα της εξουσίας για την επιστροφή του ασώτου. Η γαλανόλευκη ξανάγινε το σύμβολο της υποταγής - οι τέως επαναστάτες έγιναν οι κήρυκες της δουλοπρέπειας.

Άλλοι ακολούθησαν πιο πιστά το πνεύμα της εποχής - γαντζώθηκαν σε κομματικές άγκυρες, κρατικές θέσεις, επιχειρηματικά πόστα. Έγιναν κανονικοί yuppies χωρίς να περάσουν τη διαδικασία αυτοεξευτελισμού που πέρασαν και περνούν οι νεοεθνικόφρονες για μια θέση στην τηλεόραση του αρχιεπισκόπου και μια σελίδα στην εφημερίδα του κυπριακού νεοφασισμού στη Σημερινή). Και όμως, πιστεύουμε, ή θέλουμε να πιστεύουμε ότι η σιωπηλή πλειοψηφία εκείνης της γενιάς (και των νεωτέρων που ακολούθησαν) δεν είπε ακόμα την τελευταία της λέξη. Σιωπά, ακόμα στριμωγμένη από τον ξύλινο λόγο της εξουσίας, του εθνικού προβλήματος, της γεροντοκρατίας. Αυτές οι νεοκυπριακές γενιές όμως ξέρουν περισσότερα - και το κυριώτερο γεννήθηκαν με μια υπόσχεση ελευθερίας. Κάποτε αυτά τα παιδιά του Μεσονυκτίου θα διεκδικήσουν την αρχαίγονη υπόσχεση της ανεξαρτησίας. Και της αξιοπρέπειας που συνεπάγεται αυτή η υπόσχεση.

Το Τραίνο: Το να έχεις απογοητευτεί σημαίνει ότι κάποτε είχες γοητευτεί

Το Τραίνο γεννήθηκε από ένα κομμάτι εκείνης της γενιάς που γαντζώθηκε στα παράλια της Λεμεσού νοσταλγώντας τον κόσμο που είναι αλλού και κρατώντας μια απόσταση απ' την Κύπρο σαν κοινωνία

του Kitsch και σαν παζάρι ξεπουλήματος της άγριας αθωότητας των ονείρων.

Αξίζει να απορήσει κανείς - ήταν το Τραίνο η πιο ριζοσπαστική έκφραση της γενιάς της Ανεξαρτησίας η μια γέφυρα ανάμεσα στην τριτοκοσμική πραγματικότητα και μια εναλλακτική κουλτούρα του μέλλοντος; Η γενετήσια πράξη καταγραφής αυτού του διφορούμενου φαινομένου ήταν ίσως η [πορεία για το «δικαίωμα να είσαι διαφορετικός»](#), το 1987. Η μετέπειτα διαδρομές κράτησαν μια ισορροπία εμπλοκής και απόστασης από μια πραγματικότητα που άνιζε και έπνιγε τα λουλούδια της πριν προλάβουν να στολίσουν τους δρόμους. Το Τραίνο γιόρτασε τα κρυφά ακούσματα της rock σαν αγγέλους του μέλλοντος και ειρωνεύτηκε σαρκαστικά τον εθνικισμό σαν νεκροφιλία. Ονειρεύτηκε ελεύθερες γυναίκες και άνδρες να κάνουν έρωτα στις φλόγες των λεωφόρων και περιμένει ακόμα εκστατικά, «το κρασί που μας υποσχεθήκατε, το νέο κρασί», όπως θα' λεγε και ο Morrison. Μια νέα γενιά αγγέλων/διαβόλων που θα λατρέψουν στην πολυχρωμία του διαφορετικού τον θάνατο του ενός και μοναδικού Θεού - είτε αυτός λέγεται έθνος, είτε λέγεται κράτος, είτε λέγεται ιστορία. Το Τραίνο πέρασε από το τείχος του Βερολίνου τη στιγμή της επανάστασης για να απορήσει μετά γι' αυτή τη νέα τραγωδία της ηττημένης επανάστασης - τη μεταρρύθμιση των σούπερμαρκετ, επιμένοντας στο ερώτημα που το γέννησε - Do you remember revolution? Γιόρτασε τη ζωή στη διαδήλωση ενάντια στον πόλεμο στον Κόλπο και έψαξε τα όνειρα του απ' τους αναρχικούς της Σενεγάλης ως τους Ινδιάνους της Αμερικής, απορώντας και αναζητώντας ταυτότητα σε τέτοιους μεταμοντέρνους καιρούς, σε τέτοιους άγονους τόπους ανατολικά της ΕΔΕΜ.

Θα μπορούσε κάποιος να δει αυτές τις 10 διαδρομές η και τη γενικότερη παρουσία του «χώρου της Λεμεσού» αυτά τα τελευταία 10-15 χρόνια σαν μια αναζήτηση στο χώρο τον ίδιο... Για την ανακάλυψη ή τη δημιουργία μιας εικόνας της Κύπρου που να ταιριάζει με την υπόσχεση του Μεσονυκτίου (του τέλους της αποικιοκρατίας) και της εσωτερικής κάθαρσης μετά το 74. Απ' τα μαθητικά κινήματα της δεκαετίας του 70 μέχρι τις πορείες, τα φυλάδια, τα graffiti, τις πρωτοβουλίες πολιτών της δεκαετίας του 80, απ' την εμπειρία της [ΧρυσΑλλίδας](#) μέχρι τις αντιεθνιστικές ομάδες, όλα έμοιαζαν σαν μια αναζήτηση μιας κρυφής μαγείας, μιας ανείπωτης γοητείας... Μιας γοητείας που και να μην υπήρχε θα έπρεπε να δημιουργηθεί. Γιατί το θεωρούσαμε εξευτελιστικό να είμαστε οι βάρβαροι επαρχιώτες ιθαγενείς των εθνικών κέντρων. Ήταν και είναι θέμα αξιοπρέπειας.

«Το Τραίνο είναι η ξανανακάλυψη της ανατολικής ρίζας της Αφροδίτης σαν γυναίκας και σαν θεάς του Έρωτα - του λαϊκού / περιθωριακού Διονυσιασμού απέναντι στη σοβαροφάνεια του Απολλώνιου διανοουμενισμού των μικροαστών - του κυπριακού αναρχισμού του Ζήνωνα ενάντια στα κράτη, τις σημαίες και τους στρατούς τους...» ([Τεύχος 3](#))

Έτσι το Τραίνο ξεκίνησε τις διαδρομές του από μια άγνωστη, απόκρυφη χώρα που να καταλαμβάνει σήμερα τον ίδιο χώρο με την μυθική Ερώνησο (ή με τη μικρή και μακρινή Ακουάντα όπως θάλεγε και ο ποιητής). Οπότε το Τραίνο έφτανε στην Κυπριακή ενδοχώρα υπήρχε εκείνη η παράξενη αίσθηση του αγνώστου - γνωστού. Η επιστροφή στον τόπο σου που δε φαίνεται να είναι δικός σου. Η Κύπρος τέλη του 20ού αιώνα: Τόπος φανταχτερός με neon lights και άνθρωποι φοβισμένοι. Μακρυνοί απόγονοι, ίσως, μιας φυλής που τραγουδούσε στα βασανιστήρια όπως θάλεγε και ο Ρέμπω. Αφησαν βαθειά σημάδια αυτά τα 3000 χρόνια αποικιοκρατίας. Σ' αυτές τις διαδρομές ψάχναμε για εκείνα τα ιστορικά απολιθώματα, τις μνήμες, τα καταπιεσμένα όνειρα, τις απωθημένες επιθυμίες που έχουν αποτυπωθεί σ' αυτό το νησάκι απ' τη συνάντηση του (κάποτε, σε κάποιες πιο τρυφερές στιγμές) με την μυθική Ερώνησο.

Η μνήμη του μέλλοντος: Διαδρομή ολοκλήρωσης

Η αναζήτηση αυτής της κρυφής γοητείας είναι βέβαια και μια αντίσταση στην αθλιότητα της νεοεθνικοφροσύνης. Αυτών που στο όνομα ενός γαλανόλευκου γιαπισμού και μιας χυδαίας δίψας για εξουσία και αυτο-προβολή θέλουν να μας υποβιβάσουν και πάλι στο επίπεδο της αποικίας των

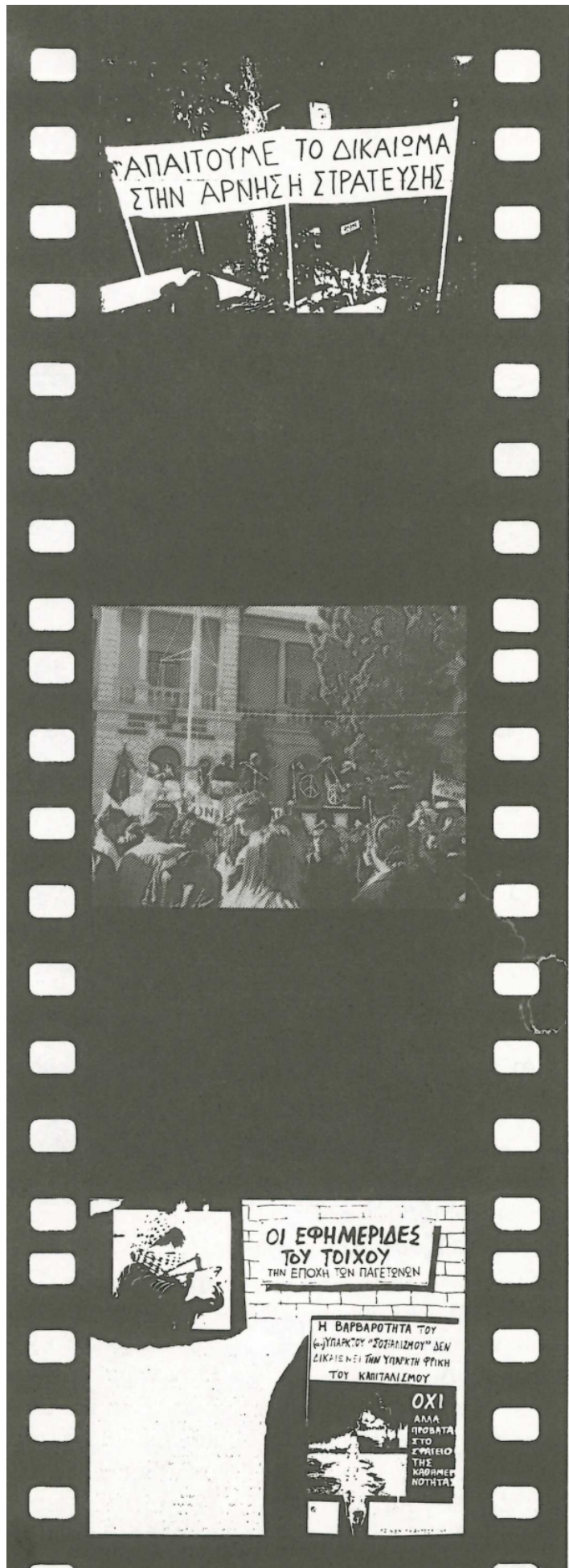
εθνικών κέντρων. Αυτή η διαδρομή είναι μια κατάθεση ιστορικής μνήμης του παρελθόντος στο παρόν, του παρόντος για το μέλλον. Με αυτή την έννοια είναι μια διαδρομή αντίστασης. Μια επικίνδυνη διαδρομή...

Γιατί η μνήμη σ' αυτόν τον τόπο ήταν και είναι πάντοτε μια επικίνδυνη υπόθεση. Μια εξόριστη αλήθεια, μια εμπειρία χωρίς όνομα, ένα σκάνδαλο απωθημένο στα άδυτα των επιθυμιών - και των πληγών - του υποσυνείδητου. Είναι η μνήμη μιας άλλης Κύπρου - μιας Κύπρου που εσάει θα είναι ανεξάρτητη, αυτόνομη. Μιας Κύπρου προγόνου των νεο-κυπριακών γενιών του 60 και μετά. Της Κύπρου των εξεγερμένων χωρικών του 1804 και του 1833 που σφάκτηκαν με διαταγή των αγάδων και των παπάδων. Των πρώτων κουμμουνιστών που διαδήλωναν ενάντια στην ένωση από την δεκαετία του 20, των δολοφονημένων από την ΕΟΚΑ και την ΤΜΤ, εργατών του 1958, που συμπληρώνουν το ήθος του Αυξεντίου και του Μάτση. Της κρυφής αλήθειας των συνθημάτων «Η Κύπρος για τους Κύπριους» της δεκαετίας του '60. Της αντίστασης της διαλέκτου στην ισοπεδωτική γλώσσα των Αθηνών.

Των μικρών αντιστάσεων στα μεγάλα ψέματα. Των μικρών απαιτήσεων για ζωή και αυτονομία απέναντι στην νεκρορφιλία της εξουσίας.

Αυτό το τεύχος είναι αφιερωμένο σ' αυτές τις κρυφές ανείπωτες αλήθειες. Ίσως να είναι και μια διαδρομή ολοκλήρωσης. Ένας λόγος για την Κυπριακή πραγματικότητα που ξεκινά από το ίδιο το σκάνδαλο της ύπαρξης ενός τέτοιου εντύπου σε ένα χώρο με 6 στρατούς, 6 σημαίες, 3 κράτη και μια μεσαιωνική εκκλησία.

Υπάρχει, λοιπόν, κυπριακός εναλλακτικός λόγος;

Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Τραίνο στην πόλη (Τεύχος 10), Δεκαετία 1990-1999, Λεμεσός, 1993, Ιστορία του Χώρου

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο

Cyprus Movements Archive

Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:traino:no_10:sixyears

Last update: **2025/07/15 13:46**

